

ZPRÁVY ZAHRANICNĚ.

TELEGRAFICKÉ.

Španělské opět strážili jednu válečnou loď. Minulé pondělí potopil se křižák druhé třídy, Christobal Colon, který střežil západní břehy Kuby, zvláště salivy Corrintea a Guadiana, proti přistávaní sibiuster-ských výprav ze Sp. Států a jiných zemí. Křižák tento měl 1200 tun nosnosti a 1,800 koňských sil parostroj, nejl. čtyry 12 cm. Hontoria děla, dvě 7 cm. děla a dvě rychlopalná děla. Ztráta lodě této se dotkla španělských úřadů velmi nemile, poněvadž nemají dost loď ku strážení břehů. Španělské úřady nechtějí dáti všechy podrobnosti stran utonutí lodě do veřejnosti, avšak tolik se ví, že cyklony, jenž minulý týden v mexickém zálivu řádily a o nichž se mělo za to, že půjdou přes Nový Orleans do Spoj. Států se vrátily směrem k ostrovu Kubě a jeden z těchto cyklonů setkal se s loď a vešel jí na skaliska blíže mysu Colorado na západním břehu Kuby. Na lodi se našlo kolem 200 mužů vojska i s důstojníky a všichni přece zachránili. Loď jest zničena. Povstaleci rozšiřují pověst, že prý byla loď potopena povstaleckým torpédem, což ale Španělské popírají. — Členové výboru autonomistů žádali gen. Camose, aby propustil zatčené vynikající osoby, jež byly obžalovány a odsouzeny do vězení na Ceutě v Africe naproti Gibraltaru, však Campos nejen že žádosti nevyhověl, ale potvrdil rozsudek a nařídil, aby byli hned odvezeni. Mezi nimi jsou Eudaldo Famayo, předseda autonomistické strany v Santiagu de Cuba, Antonio Bravo, Alfred Betancourt, Ricardo Landa a Antonio Masperrer

Kubánci poraženi.—Největší bitva za nynější revoluce na Kubě svedena byla dle zpráv z Havany dohlých v Holguin v distriktu Santiagu de Cuba. Povstalcům velel generál Antonio Maceo, vojsku španělskému gen. Echalgue. Prvnější, počtem 3,000 pěchoty a 800 jízdy, očekávali vládní vojsko (1300 pěchoty a 300 jízdy), avšak byli uvítáni neobyčejným odporem a našli se v kritickém postavení. Gen. Maceo, vida výkvět svého vojska v nebezpečí, spěchal s celým štábem do přední řady bitevní, aby přítomnosti svou couvajícím odvahu a posily dodal. Než sotva v ohni se octnul, klesl těžce raněn k zemi. Okolní odvlékli jej z bojiště, ale vojáci, vidouce vůdce padati, pozbyli odvahu a byli Španěly na útěk obráćeni. Čtyři čety jízdy povstalecké byly pobity a krom těch značný počet mrtvých i raněných pěšáků zůstal na bojišti. Ztráty Španělů nejsou přílišné.

Neodvislost Kuby byla prohlášena na kongressu revolučních vyslanců z celého ostrova dne 23. září v Puerto Principe. Ústava byla přijata a nová vláda ustanovena z následujících mužů: President, Salvador Cisneros z Puerto Principe; místopresident, Bartolomea Masso z Manzanillo; taj. ministr války, Carlos Roloff; jeho příručí, Mario Menocal; taj. zahraničních zálež., Rafael José Portuondo; jeho příručí, Fermin Dominguez; taj. pokladny, Severa Pina; jeho příručí, Josquin Castillo; taj. vnitra, José Santiago Saninare; jeho příručí, Carlos Dubois; vrehní velitel armády, Maximo Gomez; jeho příručí, Antonio Maceo.

Španělsko vyslalo opět dva válečné křižáky na Kubu. Dle všeho jest odhodláno neustati, pokud poslední povstalec nebude vyhlazen.

Bída hrozí obyvatelstvu střední americké republiky Nicaragua. Na pacifickém pobřeží hrozí, následkem neúrody, vypuknutí hladomor a obyvatelstvo celé země nalézá se v takovém postavení, že nelze na po-

mou vládní pomáhati. President Zelaya poslal svého komisaře na východní pobřeží, aby zkoumal, jakým způsobem dalo by se bídě odponoiti. Vláda sama jest zadlužena po krk, příjmy její státi sotva na krytí úroků, úroda kávy, která tvoří hlavní příjem země, jest sotva poloviční, dělnictvo bez práce hladově a tak nelze pomáhati na žádnou pomoc z této strany.

Hladomor na Kubě hrozí vypuknutí v celé své hrůze. Následkem ohromného počtu lidí, kteří opustili práci, stoupla se výroba potravin a k tomu ještě vyžaduje vojsko ze Španělska příliš mnoho potravy. Vojsko ve vnitrozemí jest hladově, bez řádků a obuvi a pomocí lékařské. Departmenty Santiago, Puerto Principe, Matanzas a skoro celý ostrov jsou spustošeny. Tupy povstalců, které patrolují krajinou, loupi a páli napořád. V přístavu havanském jest 300,000 tun cukru, který nemůže najíti kupce. Pěstitelé třtiny a cukrovarníci nemají peněz ku zaplacení dělníků a tyto tvoří z hladu loupeživé roty, které ohrožují život i jmění obyvatelů. Jedině peníze, které přijdou do oběhu, jest \$5,000,000 měsíčně, které se vyplácí armádě a z těch důstojníci značnou část ponechají rodinám ve Španělsku. Obraz, který Kuba poskytuje, jest velice smutný a naděje v budoucnost jest smutnější.

Republička Salvador nalézá se na nejlepší cestě k revoluci. Bývalý president, gen. Antonio Ezeta, jenž odešel ze Spoj. Států, aby ve své vlasti států převrat učinil, veze s sebou z Mexika hojnost zbraní a jest očekáván doma dobře ozbrojený nepřítelci, tak že nepochybně vlády se domůže, zejména když president Diaz z Mexika všemožně mu pomáhá. Presidenti Salvadoru, Hondurasu a Nicaraguji měli schůzi s celým štábem svých generálů, v níž radili se, co mělo by se dít, aby svůj "job" si pojistili.

Revoluce v Cañihradě. V Cañihradě způsobili vzbouření Armény. Již po delší dobu panovalo mezi nimi vření, že vysoká porta nečiní žádných kroků k zastavení ukrutností páchaných na souvěřech jejich v Arménsku, vzor nalehání velmocí. V pondělí odhodlali se k podání žádosti sultánu a vydali se u velkém zástupu k paláci Porty. V paláci a v okolí byla velmi silná stráž, neboť se nějaké nepokoje očekávaly a ta nechtěla Armény s peticí k sultánu připustiti. Když jeden z důstojníků stráže počal Arménům nadávati "daurů", došlo ku rvačce, ve kteréž asi deset Arménů bylo zabito a asi 40 raněno, načež stráž počala zatýkati účastníky a zatkla jich asi 500. Tím se mysle nenpokojily, nýbrž působeny výtržnosti po celém městě. Vláda nařídila uzavření bazarů a zapověděla shromažďování se lidí na ulici.

Arménská otázka dostoupila cañihradskými výtržnostmi kritického stadia. Velmocí, které doposud jen vyšetřovaly a sultanovi zasílali připsy, jichž on si nevšiml, budou nuceny zakročiti nyní rázně. Přinesli jsme minule stručnou zprávu o událostech cañihradských, kterou největšími podrobnostmi doplňujeme. Pondělní vzbouření opakovalo se v úterý měrou nezmenšenou. Zavinili je mohamedánští študenti ze seminářů, kteří pronásledovali a tloukli každého Armena, jenž na ulici se ukázal. V noci úterní zástup Sotů a Turků přepadl dům vůdce arménského Kassima paši, vrazili do budovy, zničili vše uvnitř a zabili všechny, kteří nemohli uniknouti. Tentýž zástup vyplnil arménskou kavárnu a dvacet lidí, kteří v ní se nacházeli, bylo k smrti utlučeno. Během těchto událostí neukázal se ani jediný policista ani veřejný náčelník, aby chránil napadené před zuřivým davem.

Vláda nepřítmo podněcuje fanatické Mahomedány proti křesťanům tím, že hltá je vláde policii a vojskem a sebe nepatrněji projev a jich strany tresce kulmi a žákem. Turci, vidouce, že Armény nenalezou nikde ochrany a rozdrážděni jsouc mcháním se cítech velmocí do záležitosti této, vyhláší si hněv svůj na bezbranných a vši ochrany postrádajících. Arménů následkem události posledních dnů zmocnila se panika a utíkají se v slepé dávěvě v boha do chrámů, kde kněží jejich nabádají je k vytrvalosti, trpělivosti a umírněnosti. Policie hltá chrámy, aby se lůza na ně vrhnouti nemohla. Mnozí Armény, strachajíce se o svůj a rodin svých život se ozbrojili a toho používá vláda za záminku a omluvu svých "radikálních kroků" proti "revolučnímu hnutí" za jaké Armény před zastupci cítech, jich ujmajících se mocí, vydává. Turecké úřady tvrdí, že připravují křesťané cañihradští velké povstání proti sultánu, opírajíce tvrzení své o zprávy dopisovatelů z hraničních listů, kteří již před několika měsíci podávali zahraničním časopisům zprávy o připravěném povstání v Cañihradě a na základě jich se úřady připravily. Naproti tomu Armény tvrdí, že se ozbrojili, aby uchránili sebe a své rodiny před zuřivostí tureckou. Cañihrad nalézá se ve stavu obležení a na všech důležitějších místech stojí silné čety vojenské. Nejen prostý lid turecký, ale i vysocí úředníci jsou toho pře svědčeni, že velmocí podporují Armény v jich protitureckých plánech. Zástupci cítech zemí sešli se k poradě v rakouském velevyšlanectví a povolali německou válečnou loď "Loreley" k ochraně svých zájmů. — 5 Arménů bylo utlučeno, když již byli zatčeni a celkem 200 padlo jich v pondělním boji s policií. Očití svědkové tvrdí, že Armény tasili zbraň, až když policie počala do nich stříleti. Z Damašku se oznamuje, že francouzský konsul tamtéž byl rozrušenými davy napaden. Středovní zprávy udávají, že arménský patriarcha byl pozván k návštěvě portou, avšak neuposlechl, poněvadž ozbrojená stráž arménská, která ho hlídá, nesměla s ním jiti. Úřady daly mu určitou lhůtu, aby se vzdal, jinak že počne vojsko na patriarchát úto- kem. Sultán během nepokojů stále bděl, obáváje se, že nadešla hodina jeho pádu. Od povstání řeckého nepanovala v městě nad Bosporem taková panika jako nyní. — Páteční zprávy z Cañihradu udávají, že hlídá vojsko ulice aby nemohla lůza znovu Armény napadnouti. Deputace, pozůstávající ze 40 Arménů navštívila velevyšlanec anglického, který však nebyl doma. Zástupci cítech mocí požádali portu o ochranu svých svě- řenců. Velevyšlanec Spoj. Států, Alex W. Terrel navštívil tureckého ministra zahraničních záležitostí a měl s ním delší poradu. Jak se zdá náš velevyšlanec příliš nesympatisuje s Armény a pohlíží na události poslední doby střízlivým okem, což se jim nelíbí. Poslední zprávu, kterou podal týž sekretář Olneymu a ve které nazval Armény zuřivými fanaticky, pobouřil je k přímému projevu proti němu. Předseda arménské vlastenecké společnosti v Londýně Hygopian, pravil mezi jiným o záležitosti této: "Telegram vyslanec Terrella do Washingtonu dýše nenávisť proti nám. Postavil se proti vyslancům ostatním, neb ti uznávají spravedlivou věc naši, ale on přidal se na stranu vlády turecké. Zprávy jeho o přičině vzbouření nemohou býti pravé. V Cañihradě je 64,000 Turků proti 14,000 Arménům a nemohli tudíž tito nijak ohrožovati bezpečnost turecké vlády. Nemám ni nejmenší vědomosti o tom, že by nějaké zbourání z naší strany bylo připravováno". — Jak se podobá, starý Texasan Terrell měl stejným loktem a spravedlivě rozpočal jak v Turcích tak v Armenech fanatickou

lůzu, kterou také oba národové jsou. Ovšem že křesťanský svět pro vši hněv a sílu boji smí viděti jen své- lhosti Musulmanů a namnoze vy- lhané utrpení svých křesťanských bratrů.

Z Cañihradu se oznamuje, že vol koveztr Said Paša a ministr zahrani- čních záležitostí Turkhan paša vy- měnili si svá místa, která před časem mezi sebou změnili.

Nové ministerstvo rakouské bylo úředně nastoleno dne 3. října. Křesťané obaazena jsou následovně: Mi- nistr president a ministr vnitra: hr. Badení, ministr financí: rytíř Bilin- skí, ministr spravedlnosti: hr. Gleis- pach, president vrehního zemského soudu ze Štýr. Hradce, ministr vyu- čování: šl. Gautsch, ministr obcho- du: baron Giang, odborný předno- sta v ministeriu zahr. záležitostí, ministr zemské obrany: Welsch- sheimb, ministr orby: Ladebour. Ministerské křeslo pro Halič mělo zůstatí neobsazeno. Finanční ministr Bilinski bude zastupovati zároveň ministra haličského, aby nebyl třetí polský ministr jmenován. Český ministr krajn nebyl jme- nován.

Pohřeb Louisa Pasteura, slavného bakteriologa francouzského, odbýval se v sobotu za ohromné účasti lidu pařížského a reprezentantů republiky i cítech států, z kathedrály Notre Dame. Zástupci vědy byli přítomni téměř z celého světa. Bohoslužbám obcoval president Faure, členové diplomatických sborů, princ Mikuláš řecký, velkovévoda Konstantin ruský v plných uniformách. Ministr vyu- čování mluvil nad mrtvolou a kar- dinál Richard měl bohoslužby.

Londýnská Truth píše ve článku stran zasnoubení sl. Vanderbiltovy z New Yorku s vévodou z Marlbor- ough, že takovýto způsob nabývání titulů přijde Američanům draho a mnoho bohatství unikne ze země. Když prý jsou Američané tak laení po titulech, proč prý si nezavedou tituly ve své zemi a kdo ho mermo- moci chce mít, ať si ho prý koupí, čimž by se zabránilo unikání bohat- ství ze země a peníze by plynuly do spolkové pokladny. Tituly tak jako tak prý za mnoho nestojí a Americe prý by prospěly aspoň tím, že by za- bránily schodku v pokladně.

Z Rio de Janeiro se sděluje, že německý poštovní parník Uruguay, mající 1460 tun nosnosti, který opu- stil Hamburk 7. srpna na cestu do Montevideo v Uruguay v Jižní Americe a který přibyl do jmenova- ného města dne 3. září, naběhl na zpáteční cestě na skalnaté pobřeží blíže mysu Friol, blíže Rio de Janei- ro a všechny pokusy zachránit loď byly marné. Všichni cestující a mužstvo byli zachráněni.

Velká bouře panovala v úterý a ve středu na pobřeží anglickém předcházená jsouc velkým parnem po kolik dnů. Čtyřicet devět lodí bylo na pobřeží rozkotáno a 24 osob zahynulo.

Z Berlína se sděluje, listu Daily News v Londýně, že soukromý po- bočník německého císaře, hrabě von Moltke doručil minulý pondělí vlast- noruční dopis německého císaře ruskému carovi. Má se za to, že tento dopis týče se tajného vyjednávání, k vůli němuž byl kancelář Hohenlohe poslán do Petrohradu za soukromými záležitostmi, to jest k vůli stat- kům své ženy, nyní se ale má za to, že tam byl poslán k vůli poradě s carem stran spolupůsobení Německa s Ruskem na dalekém východě a že se mu podařilo dočísti jakousi shodu s carem. Úplný obsah listu ovšem není znám.

Na severní pobřeží Devonshiru zanešeno bylo mnoho zorných tro- sek, z čehož lze souditi, že poslední bouře ztroskotala se více lodí v přá- plavu bristolském. Počet ztrosceň- lých lodí počítá se na 50 a počet zahyn- lých osob udává se, jak dalece zná- mo na 24.

Brabě Moltke, pobočník císaře Viléma, jenž se zvláštěm listem byl vyslán k care ruskému, byl tímto velice vřidně přijat. Car obdival malbu, již mu císař německý darem poslal, a jež znázorňuje zakročání velmocí ve sporu čínsko-japon- ském. Carevna byla rozostomilou a žádala pobočníka císaře Viléma, by na dvoře berlinském oznámil, jak těší se na Berlín. Vlastnoruční dopis císařův, jež Moltke care ode- vzdal, týká se záležitostí vjehod- ních, kterým se tu přikládá velká důležitost.

V Cañihradu udáto se několik ořechů země, což paniku v městě pa- nující ještě zvýšilo.

Čínský ministr Li Hung-Cang odebral se do Pekinga na žádost císařovny matky, která ve skuteč- nosti v Číně panuje a u níž Li těší se veliké oblibě. Jedná se o opravy ve správě země a přeložení císařské- ho dvora z Pekinga do některého vnitrozemského města.

Cholera v gubernii volyňské vzu- buje obavy. V září onemocnělo tam 7827 osob a z těch 3085 pod- lehló děsně té nemoci.

Kongres pojednávající nyní v Bruselu o právu mezinárodním usnesl se, aby příští sjezd odbýval se ve Spojených Státech roku 1897.

Obyvatelstvo ostrova Kreta se bouří a turecká i křesťanská frakce hrozí utkati se srážkou. Udáto se již několik vražd.

Pianista Pudarevský odjel z Lon- dýna do Ameriky, kde bude během zimní sezony pořádati koncerty.

Ruský poštovní parník "Carevna" rozbil se na pobřeží krímském. Cestující byli zachráněni.

Princ Eustachius Sanguazko-Lu- bartovics jmenován místopředsedou haličským na místě Kazimira Bada- niho, jenž stal se předsedou mini- sterstva rakouského.

Carevna vdova odebrala se na Kavkaz k svému nemocnému synu careviči Jiřímu.

Princ Boris bulharský, dítě prince Ferdinanda, bude prý vzador všem snahám své matky uveden do cirkve pravoslavné.

V obchodní komoře města Calais ve Francii oznámil minulý pondělí Andre Lebon, francouzský ministr obchodu, že byl právě zadán kontrakt k položení nového telegrafického ka- belu z Bretu ve Francii do New Yorku, který se zároveň bude spojo- vat s Antillami.

Vynikající evropský statistik Gre- sher, předpovídá, že úroda cukru bude letos v Evropě o 1,200,000 tun menší než obyčejně.

Oznamuje se, že Čína dala Francii úplnou satisfakci za násilnosti na francouzských missích v Číně spá- chaných.

Bucklen's Arnica Salve nejlepší masť na pofezání, odřeniny, bo- lesti, vředy, svrab, rozpukané ruce, kuří oka, lišej, vyraženiny, a jiné vyléčí zla- tou žlu, aneb se peníze nepřijmou. Jest zaručena, že úplně uspokojí aneb se pe- nize vrátí. Cena 25c. krabička. Na pro- dej u Goodman Drug Co., Omaha, Neb

—Velký poprask panuje v Lincoln nad tím, že prý tři mlie do Milford objeveny byly bohaté rýžoviště, kte- réž vydávají \$70 až \$200 zlatého pisku z tuny. Mnoho písčitých po- zemků, které považovány byly až dosud bezcennými, prodáno tam bylo po \$20 až 75 akr. Jak známo tvrdilo se před nedávnem, že severně od Crete, směrem k Milford objeveno podobné rýžoviště. Soudíme, že jest radno poněkud vyčkati, až jak další zprávy potvrdí nálezní tento.

Do Burwell, Neb., a okolí.

Odběratelům našim v Burwell a okolí oznamujem, že p. Jos. Pacas jest jednatelom našich listů a jest oprávněn ku přijímání před- i do- platného. Vyd. Pok. Záp.